

NOG ENKELE AANGESPOELDE EXOTISCHE LANDSLAKKEN VAN TERSCHELLING

H.K. Mienis

Some more exotic landsnails washed ashore on the island of Terschelling

A check of the literature revealed several additional cases of washing ashore of exotic landsnails, this time all on the beach of Terschelling. *Cochlicella acuta* is known from the coasts of Western Europe, south of the Netherlands, while *Jaminia quadridens* occurs only here-and-there along the coasts of southern France and northern Spain. However, *Helix cincta* has to be considered most probably the rest of a meal used on board of a ship.

Geheel volgens de verwachting (Mienis, 2002b) werden nog enkele vondsten van vreemde landslakken op het Nederlandse strand in de literatuur aangetroffen en dat nog wel in ons eigen oude, vertrouwde Correspondentieblad. Zij hebben allen betrekking op Terschelling en worden hier in het kort herhaald en van enig commentaar voorzien.

Tijdens een kort bezoek aan Terschelling in augustus 1956 had Van Regteren Altena de gelegenheid om ook een kijkje te nemen in de lokale verzameling van H. Gorter, Oosterend. Ondermeer bevond zich in die verzameling een hele serie van de Slanke duinhoren *Cochlicella acuta* (Müller, 1774) afkomstig van het strand (Van Regteren Altena, 1956: 646). De aanwezigheid van deze soort in de collectie Gorter wordt ook vermeld door Tanis (1963: 1985), maar is over het hoofd gezien door Moolenbeek & De Bruyne (1991). Dit is de tweede vondst van deze soort op het strand van Terschelling, want een exemplaar was ook gevonden nabij Paal 14 op 21 april 1947 (Lucas, 1956: 40; Moolenbeek & De Bruyne, 1991: 853). De Slanke duinhoren komt algemeen voor in het kustgebied van zuidwest Europa: Frankrijk en zuidelijker. Ook in België komt deze soort hier-en-daar algemeen voor in het duingebied, maar moet waarschijnlijk als een recente introductie beschouwd worden.

Tanis (1963: 1085) rapporteerde eveneens over de vondst van een Wijngaardslak *Helix pomatia* Linnaeus, 1758 op het strand van Terschelling. Later onderzoek van Butot heeft echter uitgemaakt dat dit geen echte Wijngaardslak was maar een huisje van *Helix cincta* Müller, 1774 (Butot, 1970: fig. 1) dat op 25 augustus 1958 was aangespoeld. Daar deze *Helix* soort in zijn natuurlijke verspreiding beperkt blijft tot het gebied dat zich van Italië oostwaarts uitstrekt tot diep in Turkije (Falkner, 1990: 246), en beslist nergens in West Europa levend voorkomt, moet dit exemplaar waarschijnlijk beschouwd worden als een overboord gegooid overblijfsel van een slakkenmaaltijd aan boord van een schip.

Verder vermeldt Tanis (1963: 1085) ook nog de vondst van *Jaminia quadridens* (Müller, 1774) in een kurk. De dichtstbijzijnde plaats waar deze soort langs de kust in West Europa voorkomt, ligt in zuidwest Frankrijk en noord Spanje (Kerney & Cameron, 1980: kaart 94).

De vraag luidt: spoelt op Terschelling meer zuidelijk materiaal (inclusief mariene soorten!) aan dan elders langs de kust of wordt op dit Waddeneiland het strand intensiever afgeschuimd door schelpenverzamelaars? Daar deze literatuurgegevens echter verzameld werden

in het kader van de voorbereidingen op een serie artikelen onder de titel 'Vreemdelingen onder de landslakken van Terschelling', waarin reeds twee afleveringen zijn verschenen (Mienis, 2001 & 2002a), is het mogelijk dat bovenstaande impressie enigszins vertekend is. Wie brengt mij terug op het rechte spoor?

Literatuur

- Butot, L.J.M., 1970. Geschiedenis en stand van de Wijngaardslak in Friesland. De Levende Natuur, 73: 40-46.
- Falkner, G., 1990. Binnenmollusken. In: R. Fechter & G. Falkner (red.): Weichtiere - Europäische Meeres- und Binnenmollusken, 112-273. Mosaik Verlag, München.
- Kerney, M.P. & R.A.D. Cameron, 1980. Elseviers Slakkengids. 310 pp. Elsevier, Amsterdam, Brussel. (Bewerking: E. Gittenberger)
- Lucas, J.A.W., 1956. Mededelingen uit Het Filiaal, I. Basteria, 20(2-3): 29-41.
- Mienis, H.K., 2001. Vreemdelingen onder de landslakken van Terschelling - Deel 1: De Grote Karthuiserslak in Oosterend. Rinkelbollen, 2001(4): 3-6.
- Mienis, H.K., 2002a. Vreemdelingen onder de landslakken van Terschelling - Deel 2: Over het komen en gaan van de Slanke duinhoren in Midsland. Rinkelbollen, 2002(1): 7-8.
- Mienis, H.K., 2002b. Nog iets over het aanspoelen van landslakken op het strand in Nederland. Spirula, 326: 53-54.
- Moolenbeek, R.G. & R.H. de Bruyne, 1991. De Slanke duinhoorn, *Cochlicella acuta* (Müller, 1774) in Nederland. Corr.-blad Ned. Malac. Ver., No. 261: 852-854.
- Regteren Altena, C.O. van, 1956. Malacologiseren op Terschelling. Corr.-blad Ned. Malac. Ver., No. 66: 644-646.
- Tanis, J.J.C., 1963. Land- en zoetwatermollusken van Terschelling. Corr.-blad Ned. Malac. Ver., No. 104: 1084-1085.

Adres van de auteur:
National Mollusc Collection
Berman Building
Department of Evolution, Systematics & Ecology
Hebrew University
91904 Jerusalem
Israël
E-mail: mienis@netzer.org.il